

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ЕПИСКОП КОНСТАНТИН
ПРЕСЛАВСКИ"

ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И МАТЕМАТИЧЕСКО МОДЕЛИРАНЕ“

Утвърждавам:
Декан: .....
(проф. д-р Димчо Станков)

ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И МАТЕМАТИЧЕСКО МОДЕЛИРАНЕ“

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА

„УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ“

Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8. Икономика

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Икономист, магистър по управление на проекти и програми

Квалификационната характеристика на завършилите специалност „Управление на проекти и програми“ с образователно-квалификационна степен „магистър“, придобили висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за ОКС „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ - ПМС № 162/2002 г., Постановление 125 от 24 юни 2002г. и с Националния класификатор на професиите (МТСП, 2011г.)

I. ЦЕЛИ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

Магистърската програма „Управление на проекти и програми“ се явява естествено продължение на специалност „Икономика“, образователно-квалификационна степен „бакалавър“, където студентите получават познания за

икономиката, управлението, финансите и близките до тях интердисциплинарни области, както и нови компетенции, улесняващи тяхната професионална реализация и конкурентоспособност, при отчитане на особеностите на организацията и политиката на Европейския съюз в съответните сфери.

Обучението по тази специалност цели да подготви висококвалифицирани професионалисти, които да могат да намерят по-висока степен на практическа реализация.

Обучението в образователно-квалификационната степен „магистър” си поставя за **цел**:

- получаване на фундаментални теоретични знания за основните цели, организационни принципи и политики на Европейския съюз;
- изследване на начините и средствата за осъществяване на европейската интеграция и създаване на единен пазар на крайни блага, фактори на производството и финансов пазар, с което се реализира на практика свободно движение на хора, стоки и капитали;
- осигуряване на осведоменост относно европейските структурни и инвестиционни фондове, и възможностите за финансиране по програмите на ЕС за България като основен източник на инвестиции на равнище ЕС, подпомагащи я като държава - членка и гарантиращи устойчиво развитие в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“.
- предоставяне на информация за финансовите инструменти и лостовия им ефект върху европейските структурни и инвестиционни фондове, техния капацитет да съчетават различни форми на публични и частни ресурси в устойчива подкрепа на целите на публичната политика в дългосрочен план;
- задълбочаване и специализиране в областта на проектното управление, в т.ч. управление на отделния проект и управление чрез проекти в проектно-ориентираните организации, чрез добиване на нови компетенции в подготовката на завършилите степен „бакалавър”;
- разширяване на научно-приложна информация относно: вземането на инвестиционни решения и финансирането им, цели и подходи за възлагане на проекти, счетоводни стандарти и управленско счетоводство;
- разкриване на същността и методологичните аспекти на бюджета, с оглед на специфичните условия и изисквания на отделния проект;
- подготвяне на студентите за работа в екипи с мултикултурен (включително полиетнически) състав и осигуряване на по-широки възможности за обучение през целия живот;
- разгръщане, развиване и обогатяване на професионалните компетенции чрез предоставяне на възможности за навлизане в консултантската, организационно-управленческата и научно-изследователската дейност.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ - компетенции на завършилите студенти в ОКС „Магистър”

II.1. Област и обхват на знанията

Завършилите ОКС „магистър”, „Управление на проекти и програми” трябва да притежават задълбочени знания за:

- най-новите теории, направления и постижения в областта на икономиката, финансите и проектното управление;
- Европейските структурни и инвестиционни фондове, действащите стратегии, планове и програми на ЕС;

- органите, отговорни за управлението, контрола, координацията и одита на европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз;
- методиката на европейската комисия „Управление цикъла на проекта” и специфичните изисквания на програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове;
- актуалните изисквания при възлагането на проекти от организациите;
- Европейско управленско счетоводство, финансов анализ и одитирането на проекти;
- съвременните тенденции в инструментариума за управление на човешките ресурси, включително тези по проекта;
- систематизиране, анализиране и използване на възможностите за реализиране на проекти, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове - процедура на подбор на проекти, процедура на директно предоставяне, интегрирани проектни предложения, съвместни планове за действие;
- вземане на стратегически и тактически управленски решения, свързани с управлението на проекти;
- съвременните аспекти на формирането на проектно-ориентираните организации.

II.2. Област и обхват на уменията

II.2.1. Лични компетенции:

Обучаваните в ОКС „магистър”, специалност „Управление на проекти и програми” придобиват компетенции, свързани с:

- участие в реализацията на програмите на Европейския съюз и използването на европейските фондове;
- общото управление и управлението на проекти, реализиране на конкретни управленски дейности, организиране и координиране действията за постигане целите на проекта;
- експертна ориентация в информационните източници, свързани с финансиращите институции, условията и изискванията за кандидатстване;
- адаптиране към динамичните условия на проекта в национален и европейски мащаб;
- прилагане на нормативните документи за осъществяване и стимулиране проектната дейност на организациите;
- разработване и реализиране на проекти за развитие на организациите, самостоятелно и в екип;
- събиране, анализиране и интерпретиране на информация, необходима за изпълнителска, организационно-управленска, консултантска и научно-изследователска дейност;
- изграждане на професионален подход към работата с хора в организацията и в екипа по проект;
- формиране у сътрудниците на мотивираност за извършване на проектна дейност и ангажираност на организацията като цяло към проекта;
- създаване и поддържане на проектна култура в организацията, както и управляване на конфликтите и стреса в екипа;
- реализиране в преподавателска и научно-изследователска дейност.

II. 2.2. Професионални компетенции:

В професионалната си дейност завършилите ОКС „магистър” могат да:

- осъществяват интегрално прилагане на придобитите знания;
- обобщават и анализират информация от информационни източници за европейските структурни и инвестиционни фондове, и други инструменти и инициативи на Европейския съюз.
- участват активно в управлението на организацията (включително управление чрез проекти) и управлението на отделни проекти;
- извършват експертен анализ и оценка на административни проблеми и разработват алтернативни варианти на управленски решения;
- използват технико-инструментални и административно-делови умения;
- правят избор на организационно-управленски вариант в динамични ситуации и среди чрез оптимална координация между планиране и прогнозиране;
- използват ефективно ресурси и ранжират приоритети;
- извършват диагностика и ефективни маркетингови анализи;
- управляват човешки ресурси и кариерата на персонала;
- използват нормативната база за изграждане на подпомагащи системи и институции;
- анализират регионална специфика - демографски особености, социални общности и рискови групи, потребности от разнообразни услуги;
- изграждат връзки и взаимодействие между различни организационни и институционални структури, партньорски взаимоотношения;
- усъвършенстват организацията на собствената си дейност и развиват потребност за непрекъснато обучение и усъвършенстване на професионалната квалификация през целия живот;
- се реализират в научно-изследователска дейност.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите магистърска програма „Управление на проекти и програми” могат успешно да:

- заемат ръководни длъжности в държавни, обществени и частни организации;
- работят като специалисти по обособени функции в предприятията;
- се реализират като специалисти в икономическите структури на органите на местната власт;
- работят като експерти в областта на управленското консултиране;
- осъществяват изследователско-аналитична дейност на съответните равнища за прогноза, експертиза и мониторинг, разработване на проекти, технологии по проблемите на икономиката и управлението;
- работят като специалисти в сферата на икономическата наука и висшето образование.

Магистърската програма дава възможност за заемане на длъжности на аналитични специалисти, включени в Клас 2 на Националната класификация на професиите и длъжностите - 2011 г.

Аналитичните специалисти обикновено изпълняват задачи по: провеждане на изследвания и анализиране на резултатите от тях; разработване на концепции, теории, методологии и методики; прилагане на съществуващите знания в областта на обществените науки; провеждане на теоретическо или практическо обучение по една или повече дисциплини на различни образователни равнища; осигуряване на различни видове стопански и социални услуги; подготовка на научни доклади и съобщения. Към задълженията им се включват и задачи по осъществяване на контрол на други работещи.

Завършилите тази програма могат успешно да заемат длъжности от Единична група 2412 - Специалисти по организация на труда и управление на човешките ресурси. В тази единична група са обхванати лица, които: предоставят професионални бизнес услуги, свързани с организацията на труда и политиките за персонала, като например наемане и развитие на служителите, анализи на професиите и професионално ориентиране. Такива длъжности са: Експерт, ефективност на труда; Експерт, здраве и безопасност при работа; Експерт, индустриални отношения; Експерт, нормиране на труда; Експерт, обучение и квалификация; Експерт, организация на труда; Експерт, подбор на персонала; Експерт, професионална кариера; Експерт, професионално ориентиране; Експерт, трудова заетост; Експерт, трудово посредничество и професионално ориентиране; Ергоном; Експерт, управление на човешките ресурси.

Могат да работят на длъжностни позиции от Единична група 2419 - Други стопански специалисти. В тази единична група са обхванати лица, които са: ангажираните с изследване, консултиране и прилагане на оперативни методи, свързани с различни аспекти на стопанските предприятия, като маркетинг, реклама, връзки с обществеността, прилагане на правила за патенти, или стъпки при създаване и ръководене на бизнес. Такива длъжности са: Аналитик, ефективност на търговската дейност; Аналитик, проучване на пазари; Експерт, връзки с обществеността; Експерт, изложби и панаири; Експерт, капитално строителство; Експерт, здравно застраховане; Експерт, здравно осигуряване; Експерт, логистика; Експерт, финансови и стопански анализи; Експерт, социално осигуряване; Експерт, инвеститорски контрол; Експерт, маркетинг; Експерт, международни програми и проекти; Експерт, международно сътрудничество; Експерт, политика на цените; Експерт, реклама; Експерт, туроператорска дейност; Експерт, търговия; Експерт, външна търговия; Експерт по продажбите; Одитор, качеството; Експерт, европейска интеграция; Ръководител екипи; Анализатор; Старши анализатор; Линеен мениджър, обслужване на клиенти; Главен експерт застрахователна дейност; Експерт, стопанска дейност; Главен експерт, бизнес развитие; Консултант, стопанска дейност; Финансов мениджър; Мениджър продажби; Мениджър маркетинг и продажби; Мениджър проучване на пазари; Експерт, инженеринг; Експерт спедиторска дейност; Технологи, баланси и разчети.

Също така могат да работят на длъжностни позиции от Единична група 2441 - Икономисти. В тази единична група са обхванати лица, които: провеждат проучвания с цел усъвършенстване или разработване на икономически концепции, теории и оперативни методи, използвани за разбиране и описване на поведението на местния или международните пазари на стоки, услуги и труд; дават консултации или прилагат научни знания за изготвяне на икономическа политика или за формулиране на решения за настоящи или прогнозирани икономически проблеми. Такива длъжности са: Икономист, банково дело; Икономист, външна търговия; Икономист, данъчно облагане; Икономист, доходи и жизнен стандарт; Икономист, иконометрия; Икономист, индустриални отношения; Икономист, индустрия; Икономист, организация и управление; Икономист, организация на производството; Икономист, организация на труда; Икономист, селско стопанство; Икономист, социални грижи и подпомагане; Икономист, социално застраховане; Икономист, социално осигуряване; Икономист, транспорт; Икономист, труд; Икономист, туризъм; Икономист, търговия; Икономист, управление на персонала; Икономист, финанси; Икономист, цени; Икономист, плановик; Икономист, себестойчик; Икономист, обществени поръчки.

Магистърската програма дава възможност за изпълнение на длъжности и на приложни специалисти. Те изпълняват технически задачи, свързани с практическото приложение на знанията в областта на финансите, продажбите, управлението на бизнеса и на счетоводните, правните, статистическите и други видове услуги. Изпълняват задачи в сферата на държавното управление, свързани с митнически

контрол, оказване на административни услуги, данъчна дейност, социално подпомагане, регистриране на работни места, лицензии, организиране на пътувания; организиране на продажби на едро; изпълнение на задачи по оценяване и остойностяване на стоки и провеждане на търгове; осигуряване на бизнес-услуги и други.

Лицата от тази категория обикновено получават разпореждания и могат да бъдат ръководени от висши държавни служители, управители или аналитични специалисти. В някои случаи изпълняваните от тях задачи включват и контрол по отношение на други работещи.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОКС „МАГИСТЪР”, МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ”

Магистърската степен се придобива след завършена ОКС „бакалавър”. Обучението е в задочна форма с продължителност два семестъра за специалисти и три семестъра за неспециалисти, съгласно приложения Учебен план.

Дипломирането се осъществява в два варианта:

Първи вариант: Писмен държавен изпит по икономика и управление.

Втори вариант: Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилите магистърска програма „Управление на проекти и програми” могат:

- 1.** да продължат образованието си в образователно-научна степен „доктор”;
- 2.** да получат второ висше образование;
- 3.** да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия си

живот.